

***Statenstuk* 2012-552**

2^e Bestuursrapportage 2012, 5^e Begrotingswijziging 2012 en 1^e Begrotingswijziging 2013

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur en Financiën op 12 december 2012
- provinciale staten op 19 december 2012
- fatale beslisdatum: 19 december 2012

Behandeld door de heer J. Pater, telefoonnummer (0592) 36 55 86, e-mail j.pater@drenthe.nl
Portefeuillehouder: de heer A. van der Tuuk

Inleiding

Hierbij bieden wij u de 2e Bestuursrapportage 2012 aan. Wij geven daarin per programma een beeld van de afwijkingen in beleidsopgaven, ontwikkelingen en financiële verschillen tussen Begroting en Rekening, gebaseerd op de eerste acht maanden van 2012. De 2e Bestuursrapportage leidt tot twee Begrotingswijzigingen. De eerste heeft betrekking op het lopende boekjaar 2012, terwijl de tweede begrotingswijziging is opgesteld voor de meerjarige doorwerking op de inmiddels opgestelde primaire Begroting 2013 (inclusief latere jaren).

Advies

1. Vaststellen 5^e Begrotingswijziging 2012.
2. Vaststellen 1^e Begrotingswijziging 2013.

Beoogd effect

Verantwoording van ons college aan uw staten.

Argumenten

De Bestuursrapportage is vast onderdeel van de P&C-cyclus.

Uitvoering**Tijdsplanning**

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Europese context

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing.

Extern betrokkenen

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. 2° Bestuursrapportage 2012 (inclusief de bijlagen 5^e wijziging van de Begroting 2012 en 1° wijziging van de Begroting 2013)

Ter inzage in kamer C0.39

Geen.

Assen, 9 november 2012

Kenmerk: 45/3.8/2012007246

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter

drs. M.-A.D. van Nieuwpoort, secretaris

coll.

Voor u ligt de 2e Bestuursrapportage 2012. In deze rapportage geven wij onze verwachtingen weer over de afwijkingen op en wijzigingen van de in de Begroting 2012 aangegeven beleidsopgaven en bijbehorende resultaten. Wij geven verder aan van welke begrotingsposten wij verwachten dat de realisatie gaat afwijken van de Begroting 2012. Daarnaast geven wij in het kort aan welke (nieuwe) ontwikkelingen spelen die van invloed zijn op de realisatie van de beleidsopgaven.

De stand van zaken is gebaseerd op de eerste acht maanden van dit jaar.

De 2e Bestuursrapportage 2012 bevat een weergave van de autonome en beleidsmatige wijzigingen ten opzichte van de Begroting 2012. Nadat een eerste inhoudelijke en financiële actualisatie al heeft plaatsgehad in de 1e Bestuursrapportage 2012 en de financiële stand van zaken op basis van externe ontwikkelingen is bijgewerkt in de eerste Financiële actualisatie 2012, wordt nu de Begroting 2012 bijgewerkt op basis van inhoudelijke en financiële ontwikkelingen en keuzes van het provinciaal bestuur. Het verschil met de Financiële actualisatie ligt daarbij in het feit dat er nu ook inhoudelijke keuzes worden voorgelegd.

Op basis van de meest recente eindejaarsverwachting sluit deze 2e Bestuursrapportage 2012 financieel met de 5^e wijziging van de Begroting 2012. De wijzigingen worden in de 5^e Begrotingswijziging 2012 alleen doorgevoerd voor het jaar 2012. Voor 2012 ramen wij een voordeel van € 0,9 miljoen. Sommige financiële ontwikkelingen hebben een meerjarige doorwerking. De Meerjarenbegroting moet structureel met € 0,5 miljoen in 2013 oplopend naar € 0,6 miljoen in 2016, nadelig worden bijgesteld. In oktober hebt u de Begroting 2013 ontvangen. De begrotingsaanpassingen als gevolg van deze 2e Bestuursrapportage 2012 vormen de 1^e wijziging van de Begroting 2013 en verder. Beide begrotingswijzigingen treft u aan als bijlagen 2 en 3 bij deze bestuursrapportage. In de navolgende toelichting op de Begrotingswijzigingen wordt onderscheid gemaakt tussen begrotingsmutaties met invloed op het resultaat en mutaties die worden verevend met reserves, waaronder de budgetoverhevelingen.

Voor de jaren 2013 tot en met 2016 sluit de 2e Bestuursrapportage 2012 jaarlijks met een negatief saldo. Voorgesteld wordt deze nadelige saldi op te vangen binnen de ruimte die het totaalbeeld van de Begroting 2013 laat zien na toepassing van het in de Nota van Aanbieding bij de Begroting 2013 voorgestelde dekkingsplan. Dit geeft het volgende financieel totaalbeeld met de bijbehorende ontwikkeling van de algemene reserve na de 1e wijziging van de Begroting 2013.

	2013	2014	2015	2016
Totaalbeeld Begroting 2013 (volgens Nota van Aanbieding)	1.159.324	3.284.883	1.983.370	1.340.826
Actualisatie beeld volgens 2e Bestuursrapportage 2012	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216
Totaalbeeld Begroting 2013 na 1e wijziging	650.108	2.825.667	1.349.154	731.610

De belangrijkste resultaatbepalende wijzigingen in 2012 komen voort uit de Septembercirculaire Provinciefonds. Exclusief de decentralisatie-uitkeringen, die ook weer worden besteed, betekent dat voor 2012 een meevaller van € 455.000,--. Voorts vallen de renteopbrengsten in 2012 € 765.000,-- mee omdat betalingen minder snel verlopen dan waar wij in onze prognose van zijn uitgegaan. Ten slotte heeft de overdracht van het peilbeheer naar de waterschappen in 2012 niet plaatsgevonden. Door deze vertraging valt er een budget vrij van € 675.000,--.

De belangrijkste meerjarige aanpassing heeft betrekking op de wachtgeld en aanvulling APPA-pensioenvoorziening. Wij hebben geconcludeerd dat het niveau van de APPA-pensioenvoorziening voor ex-gedeputeerden per 31 december 2012 € 8.263.000,-- moet bedragen. De voorziening bedraagt naar verwachting € 5.783.000,--. Volgens het Besluit begroting en verantwoording moet het saldo van een voorziening voldoende zijn om aan het doel ervan te kunnen voldoen.

Wij stellen daarom een aanvulling voor met € 2.480.000,-- eenmalig. Daarnaast stellen wij voor om de wachtgelden voor ex-bestuurders, die € 375.000,-- bedragen in 2012 aflopend naar € 100.000,-- in 2016, in de Exploitatiebegroting op te nemen en niet meer ten laste van de APPA-voorziening te brengen omdat dit een jaarlijks terugkerende uitgaaf is waarvoor niet wordt "gespaard" en die ook niet in de berekende omvang van de pensioenvoorziening is meegenomen. Een structurele rentetoevoeging van € 200.000,-- per jaar is nodig om de APPA-pensioenvoorziening op peil te houden.

Ten slotte vindt in deze Bestuursrapportage een meerjarige neerwaartse bijstelling plaats van de dividendopbrengsten.

Financieel Resultaat

Deze rapportage sluit met de volgende saldi.

Product nr	Omschrijving	2012	2013	2014	2015	2016
Product 1.1	a. Bestuurlijke samenwerking	50.000				
	a. Afrekening NRK	40.494				
	b. Onderzoeksbudget CWZ	100.000				
Product 1.2	a. Andere manier van adverteren	50.000				
Product 2.1	a. Rijksvergoeding aanleg Meppelerdiepschutsluis	-77.000				
Product 2.3	a. Vrijval verplichtingen	87.840				
	b. Hogere opbrengst wegen	77.000				
Product 2.4	a. Brugbediening c.a.	30.127	-7.053	-7.053	-7.053	-7.053
	b. Overdracht peilbeheer	675.000				
Product 4.2	a. Transitiekosten Jeugdzorg	-100.000				
Product 4.3	a. Vuelta	200.000	200.000	200.000		
Product 5.1.	b. Bijdrage kosten Regiovisie Groningen-Assen 2030	100.000				
Product 6.1	a. Gewenningsbijdrage waterschap Velt en Vecht	-1.196	-1.196	-1.196	-1.196	-1.196
	b. Waterwinbergingsgebieden en groen blauwe diensten	500.000				
Product 6.2	a. Ontgrondingsleges	20.000				
Product 6.5	a. Leges wet Milieubeheer,	-65.000				
	b. Budget externe veiligheid	119.000				
Product 7.1	a. Inhuur NBW	-100.000				
	a. Legesopbrengsten	30.000				
	a. Extra inkomst projecten	95.000				
Product 8.1	a. btw-korting budget Groen Gas teruggedraaid	-153.000				
Product 10.1	a. Geldleningen korter 1 jaar	765.000				
	b. Stelpost rijksbezuiniging	250.000				
	c. Provinciefonds	455.016	-167.786	-167.786	-167.786	-167.786
	d. Groen Gas uitkering	153.000				
	e. Jeugdzorg	100.000				
	f. Overige financiële middelen	-133.181	-133.181	-133.181	-133.181	-133.181
Product 10.2	a. Pensioen en wachtgeld	-2.855.000	-400.000	-350.000	-325.000	-300.000
	b. Seniorenregeling en fpu	34.000				
	c. IGM	80.000				
	d. Inhuur personeel	19.946				
	e. NBW	70.000				
Product 10.3	a. Drukwerk	100.000				
	b. Schrijf- en bureaubehoefden	20.000				
	c. BGT	100.000				
	d. ICT	100.000				

Eindtotaal	(=-nadeel +=voordeel)	937.046	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216
------------	-----------------------	---------	----------	----------	----------	----------

In elk programma worden de wijzigingen die van invloed zijn op het resultaat en de wijzigingen die worden vereffend met reserves toegelicht (zie verwijzing met product nummer en letter). Budgettaire neutrale wijzigingen in een programma (bijvoorbeeld meer inkomsten met daarbij behorende hogere uitgaven) alsmede wijzigingen die kleiner zijn dan € 10.000,-- worden niet afzonderlijk toegelicht.

Wij stellen voor om het jaarlijkse begrotingssaldo met de Reserve voor algemene doeleinden te verrekenen en de in de bijlage opgenomen Begrotingswijziging vast te stellen.

Het verloop van deze reserve is dan als volgt.

Verloop	2012	2013	2014	2015	2016
Saldo aanvang jaar (1)	8.669.874	7.420.429	8.070.537	10.896.204	12.245.358
Begrote onttrekking (2)	232.037	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	1.165.440	3.294.305	1.992.792	1.340.826
Resultaat 1e bestuursrapportage (4)	-2.009.422	-6.116	-9.422	-9.422	
Resultaat 1e finan. actualisatie (5)	54.968				
Resultaat 2e bestuursrapportage (6)	937.046	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216
Saldo einde jaar (1-2+3+4+5+6)	7.420.429	8.070.537	10.896.204	12.245.358	12.976.968

Voorstellen tot overheveling van budgetten van 2012 naar 2013

In de toelichting per programma treft u een aantal keren aan dat een meevaller in de budgetten wordt geraamd voor 2012, waarbij wij voorstellen om het budget geheel of gedeeltelijk over te hevelen naar 2013 en later. In dat geval wordt het voordeel niet tot het financieel resultaat van het boekjaar gerekend, omdat de gelden alsnog worden besteed, zij het in een komend jaar.

Wij voeren ten aanzien van de budgetoverhevelingsvoorstellen een zeer restrictief beleid. In principe vallen meevallers vrij ten gunste van de algemene middelen. Op die manier zijn ze beschikbaar voor een integrale begrotingsafweging. Gelet op het meerjarenbegrotingsbeeld 2013-2016, de daarin opgenomen bezuinigingsscenario's en de gevolgen van het regeerakkoord wordt een "nee-tenzij"-principe ten aanzien van het overhevelen van budgetten van 2012 naar 2013 gevoerd.

Er kunnen zich echter bijzondere omstandigheden voordoen waardoor de uitvoering van activiteiten of projecten geheel of gedeeltelijk in het volgende jaar plaatsvindt, terwijl hiervoor in 2013 geen of onvoldoende middelen beschikbaar zijn en het budget voor 2012 niet of slechts gedeeltelijk wordt benut. Voor de beoordeling van de overhevelingen hebben wij een afwegingskader gehanteerd waarbij wij toetsen op:

- de omvang van het budget
- de omvang van de concreet benodigde (restand)middelen
- het incidentele karakter van het budget in 2012
- lopende (concrete) uitvoeringsafspraken en uitvoeringstermijn in 2013
- bijzondere (externe) omstandigheden
- eventueel vervallen of verminderen van cofinanciering
- de noodzaak van de overheveling en de gevolgen bij het niet overhevelen van middelen

Wij zijn van mening dat, met inachtneming van dit afwegingskader, er voldoende redenen zijn om u de volgende budgetoverhevelingen voor te stellen. Voor de toelichtingen op de individuele voorstellen verwijzen wij u naar de toelichtingen per product.

Product	Omschrijving	Bedrag
Product 1.1. c.	Projecten Drenthe goed bestuurd (*)	60.000
Product 2.3. c.	Combinatie onderhoud met tunnelaanleg N34	400.005
Product 5.1. a.	Bevolkingsdaling, voortzetting project kennisknooppunt NN	70.000
Product 5.1. b.	Bijdrage in kosten Regiovisie Groningen - Assen 2030	250.000
Product 6.5. b.	Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	40.000
Product 6.7. a.	Aansturen ENCORE netwerk	<u>15.000</u>
	Totale overhevelingsvoorstel (budget aframing in 2012, bijraming in 2013)	<u>835.005</u>

(*) Een deel van de onderschrijving in product 1.1 wordt overgeheveld en een deel valt vrij in de algemene middelen (zie tabel financieel resultaat).

Voorstellen tot aanpassing van de storting in en onttrekking aan reserves

Een aantal begrotingswijzigingen met betrekking tot baten en lasten per product wordt verrekend met reserves. Hierna treft u een recapitulatie aan van de voorstellen tot te verrekenen bedragen per product en reserve. Voor een nadere toelichting op deze wijziging verwijzen wij naar de programmatoelichting.

Programma	Omschrijving	Reserve	Bedrag
Product 2.1. b.	Combinatie onderhoud met tunnelaanleg N34	Reserve onderhoud en verbetering N34	1.000.000
Product 2.4. c.	Renovatie van de oeverconstructie op het traject Pijlerbrug-Boschkampbrug	Reserve Meppel de Punt	650.000
Product 2.4. d.	Bijdrage Rijk Meppel - De Punt	Reserve Meppel de Punt	163.750
Product 2.4. e.	ILG/EFRO spreiden o.b.v. betalingen	Reserve Erica Ter Apel	-1.300.000
Product 3.2. a.	REP	Reserve RSP	-3.000.000
	b. Regionaal mobiliteitsfonds	Reserve RSP	3.725.922
	c. Inhuur- en proceskosten	Reserve RSP	100.000
Product 8.1. b.	RSP Atalanta	Reserve RSP	1.000.000
Product 10.2. f.	Flankerend beleid	Reserve pers. en org. knelpunten	37.500
Product 10.2. f.	Fricatiekosten LSM	Reserve pers. en org. Knelpunten	350.000
Product 10.2. f.	Kosten mobiliteit en flexibiliteit	Reserve pers. en org. knelpunten	900.000
Product 10.2. f.	Arbeidsvoorwaarden	Reserve pers. en org. knelpunten	<u>250.000</u>
		(+ is storting, - is onttrekking)	<u>3.877.172</u>

Invoering nieuwe reserve: "personele en organisatorische knelpunten"

In programma 10.2 stellen wij voor om de budgetten 2012 voor frictiekosten LSM, kosten mobiliteit en flexibiliteit, flankerend beleid en arbeidsvoorwaarden te verlagen met totaal € 1.537.500,-- en deze middelen te reserveren voor het vorengenoemde doel in de nieuwe Reserve "personele en organisatorische knelpunten". Besluitvorming over de instelling van deze reserve vindt plaats bij de Nota reserves en voorzieningen 2012.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 9 november 2012, kenmerk 45/3.8/2012007246

BESLUITEN:

- I. de 5e wijziging van de Begroting 2012 vast te stellen;
- II. de 1e wijziging van de Begroting 2013 vast te stellen.

Assen, 19 december 2012

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

coll.

2e Bestuursrapportage 2012

provincie Drenthe

PROVINCIE DRENTHE

2^E BESTUURSRAPPORTAGE 2012

6 November

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur	6
Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit	7
Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP	10
Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	11
Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	12
Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	13
Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	15
Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie	16
Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	18
Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering	19
Bijlage 1 Treasury rapportage	22
Bijlage 2 5 ^e Begrotingswijziging 2012	24
Bijlage 3 1 ^e Begrotingswijziging 2013	35

Inleiding

Voor u ligt de tweede Bestuursrapportage 2012. In deze rapportage geven wij onze verwachtingen weer over de afwijkingen op en wijzigingen van de in de Begroting 2012 aangegeven beleidsopgaven en bijbehorende resultaten. Wij geven verder aan van welke begrotingsposten wij verwachten dat de realisatie gaat afwijken van de Begroting 2012. Daarnaast geven we in het kort aan welke (nieuwe) ontwikkelingen spelen die van invloed zijn op de realisatie van de beleidsopgaven. De stand van zaken is gebaseerd op de eerste 8 maanden van dit jaar.

De tweede Bestuursrapportage 2012 bevat een weergave van de autonome en beleidsmatige wijzigingen ten opzichte van de Begroting 2012. Nadat een eerste inhoudelijke en financiële actualisatie al heeft plaatsgehad in de eerste Bestuursrapportage 2012 en de financiële stand van zaken op basis van externe ontwikkelingen is bijgewerkt in de eerste Financiële actualisatie 2012 wordt nu de Begroting 2012 bijgewerkt op basis van inhoudelijke en financiële ontwikkelingen en keuzes van het provinciaal bestuur. Het verschil met de Financiële actualisatie ligt daarbij in het feit dat er nu ook inhoudelijke keuzes worden voorgelegd.

Op basis van de meest recente eindejaarsverwachting sluit deze tweede Bestuursrapportage 2012 financieel met de 5^e wijziging van de Begroting 2012. De wijzigingen worden in de 5^e begrotingswijziging 2012 alleen doorgevoerd voor het jaar 2012. Voor 2012 ramen we een voordeel van 0,9 miljoen euro. Sommige financiële ontwikkelingen hebben een meerjarige doorwerking. De meerjarenbegroting moet structureel met 0,5 miljoen euro in 2013 oplopend naar 0,6 miljoen euro in 2016, nadelig worden bijgesteld. In november heeft u de Begroting 2013 ontvangen. De begrotingsaanpassingen als gevolg van deze tweede Bestuursrapportage 2012 vormen de 1^e wijziging van de Begroting 2013 en verder. Beide begrotingswijzigingen treft u aan in de bijlagen 2 en 3 bij deze bestuursrapportage. In de navolgende toelichting op de begrotingswijzigingen wordt onderscheid gemaakt tussen begrotingsmutaties met invloed op het resultaat en mutaties die worden verevend met reserves waaronder de budgetoverhevelingen.

Voor de jaren 2013 tot en met 2016 sluit de tweede Bestuursrapportage 2012 jaarlijks met een negatief saldo. Voorgesteld wordt deze nadelige saldi op te vangen binnen de ruimte die het totaalbeeld van de Begroting 2013 laat zien na toepassing van het in de Nota van aanbidding bij de Begroting 2013 voorgestelde dekkingsplan. Dit geeft het volgende financieel totaalbeeld met de bijbehorende ontwikkeling van de algemene reserve na de eerste wijziging van de Begroting 2013:

	2013	2014	2015	2016
Totaalbeeld begroting 2013 (volgens nota van aanbidding)	1.159.324	3.284.883	1.983.370	1.340.826
Actualisatie beeld volgens 2e bestuursrapportage 2012	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216
Totaalbeeld begroting 2013 na eerste wijziging:	650.108	2.825.667	1.349.154	731.610

De belangrijkste resultaat bepalende wijzigingen in 2012 komen voort uit de septembercirculaire provinciefonds. Exclusief de decentralisatie-uitkeringen die ook weer worden besteed betekent dat voor 2012 een meevaller van € 455.000,-- . Voorts vallen de renteopbrengsten in 2012 € 765.000,-- mee omdat betalingen minder snel verlopen dan waar wij in onze prognose van zijn uitgegaan. Tenslotte heeft de overdracht van het peilbeheer naar de waterschappen in 2012 niet plaatsgevonden. Door deze vertraging valt er een budget vrij van € 675.000,--. De belangrijkste meerjarige aanpassing heeft betrekking op de wachtgeld en aanvulling APPA pensioenvoorziening. Wij hebben geconcludeerd dat het nivo van de APPA pensioenvoorziening voor ex gedeputeerden per 31 december 2012 € 8.263.000 moet bedragen. De voorziening bedraagt naar verwachting € 5.783.000,-.

Volgens het besluit begroting en verantwoording moet het saldo van een voorziening voldoende zijn om aan het doel ervan te kunnen voldoen. Wij stellen daarom een aanvulling voor met € 2.480.000,-- eenmalig. Daarnaast stellen we voor om de wachtgelden voor ex bestuurders, die € 375.000 bedraagt in 2012 aflopend naar € 100.000 in 2016, in de exploitatiebegroting op te nemen en niet meer ten laste van de Appa voorziening te brengen omdat dit een jaarlijks terugkerende uitgaaf is waarvoor niet wordt "gespaard" en ook niet in de berekende omvang van de pensioenvoorziening is meegenomen. Een structurele rentetoevoeging van € 200.000,-- per jaar nodig om de Appa pensioenvoorziening op pijl te houden. Tenslotte vindt in deze bestuursrapportage een meerjarige neerwaartse bijstelling plaats van de dividendopbrengsten.

Financieel Resultaat

Deze rapportage sluit met de volgende saldi:

Product nr	Omschrijving	2012	2013	2014	2015	2016
Product 1.1	a. Bestuurlijke samenwerking	50.000				
	a. Afrekening NRK,	40.494				
	b. Onderzoeksbudget CWZ	100.000				
Product 1.2	a. Andere manier van adverteren	50.000				
Product 2.1	a. Rijksvergoeding aanleg Meppelerdiepschutsluis	-77.000				
Product 2.3	a. Vrijval verplichtingen	87.840				
	b. Hogere opbrengst wegen	77.000				
Product 2.4	a. Brugbediening ca.	30.127	-7.053	-7.053	-7.053	-7.053
	b. Overdracht peilbeheer	675.000				
Product 4.2	a. Transitiekosten Jeugdzorg	-100.000				
Product 4.3	a. Vuelta	200.000	200.000	200.000		
Product 5.1.	b. Bijdrage kosten Regiovisie Groningen - Assen 2030	100.000				
Product 6.1	a. Gewenningsbijdrage Waterschap Velt en Vecht	-1.196	-1.196	-1.196	-1.196	-1.196
	b. Waterwinbergingsgebieden en groen blauwe diensten	500.000				
Product 6.2	a. Ontgrondingsleges	20.000				
Product 6.5	a. Leges wet Milieubeheer,	-65.000				
	b. budget externe veiligheid	119.000				
Product 7.1	a. Inhuur NBW	-100.000				
	a. Legesopbrengsten	30.000				
Product 8.1	a. Extra inkomst projecten	95.000				
	a. BTW-korting budget Groen Gas teruggedraaid	-153.000				
Product 10.1	a. Geldleningen korter 1 jaar	765.000				
	b. Stelpost rijks bezuiniging	250.000				
	c. Provinciefonds	455.016	-167.786	-167.786	-167.786	-167.786
	d. Groen Gas uitkering	153.000				
	e. Jeugdzorg	100.000				
	f. Overige fin. middelen	-133.181	-133.181	-133.181	-133.181	-133.181
Product 10.2	a. Pensioen en wachtgeld	-2.855.000	-400.000	-350.000	-325.000	-300.000
	b. Seniorenregeling en FPU	34.000				
	c. IGM	80.000				
	d. Inhuur personeel	19.946				
	e. NBW	70.000				
Product 10.3	a. Drukwerk	100.000				
	b. Schrijf- en bureobeheer	20.000				
	c. BGT	100.000				
	d. ICT	100.000				
Eindtotaal	(-=nadeel +=voordeel)	937.046	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216

In elk programma worden de wijzigingen die van invloed zijn op het resultaat en de wijzigingen die worden vereffend met reserves toegelicht (zie verwijzing met product nummer en letter) . Budgettaire neutrale wijzigingen in een programma (bv. meer inkomsten met daarbij behorende hogere uitgaven) alsmede wijzigingen die kleiner zijn dan € 10.000,- worden niet afzonderlijk toegelicht.

Wij stellen voor om het jaarlijkse begrotingssaldo met de Reserve voor algemene doeleinden te verrekenen en de in de bijlage opgenomen begrotingswijziging vast te stellen.

Het verloop van deze reserve is dan als volgt.

Verloop	2012	2013	2014	2015	2016
Saldo aanvang jaar (1)	8.669.874	7.420.429	8.070.537	10.896.204	12.245.358
Begrote onttrekking (2)	232.037	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	1.165.440	3.294.305	1.992.792	1.340.826
Resultaat 1e bestuursrapportage (4)	-2.009.422	-6.116	-9.422	-9.422	
Resultaat 1e finan. actualisatie (5)	54.968				
Resultaat 2e bestuursrapportage (6)	937.046	-509.216	-459.216	-634.216	-609.216
Saldo einde jaar (1-2+3+4+5+6)	7.420.429	8.070.537	10.896.204	12.245.358	12.976.968

Voorstellen tot overheveling van budgetten van 2012 naar 2013.

In de toelichting per programma treft u een aantal keren aan, dat een meevaller in de budgetten wordt geraamd voor 2012, waarbij wij voorstellen om het budget geheel of gedeeltelijk over te hevelen naar 2013 en later. In dat geval wordt het voordeel niet tot het financieel resultaat van het boekjaar gerekend omdat de gelden als nog worden besteed zij het in een komend jaar.

Wij voeren ten aanzien van de budgetoverhevelingsvoorstellen een zeer restrictief beleid. In principe vallen meevallers vrij ten gunste van de algemene middelen. Op die manier zijn ze beschikbaar voor een integrale begrotingsafweging. Gelet op het meerjaren begrotingsbeeld 2013-2016, de daarin opgenomen bezuinigingsscenario's en de gevolgen van het regeerakkoord wordt een "nee-tenzij" principe ten aanzien van het overhevelen van budgetten van 2012 naar 2013 gevoerd.

Er kunnen zich echter bijzondere omstandigheden voordoen waardoor de uitvoering van activiteiten of projecten geheel of gedeeltelijk in het volgende jaar plaatsvinden terwijl hiervoor in 2013 geen of onvoldoende middelen beschikbaar zijn en het budget voor 2012 niet of slechts gedeeltelijk wordt benut.

Voor de beoordeling van de overhevelingen hebben wij een afwegingskader gehanteerd waarbij wij toetsen op:

- de omvang van het budget
- de omvang van de concreet benodigde (restant) middelen
- het incidentele karakter van het budget in 2012
- lopende (concrete) uitvoeringsafspraken en uitvoeringstermijn in 2013
- bijzondere (externe) omstandigheden
- evt vervallen of verminderen van cofinanciering
- de noodzaak van de overheveling en de gevolgen bij het niet overhevelen van middelen.

Wij zijn van mening dat, met in achtneming van dit afwegingskader, er voldoende redenen zijn om u de volgende budgetoverhevelingen voor te stellen. Voor de toelichtingen op de individuele voorstellen verwijzen wij u naar de toelichtingen per product.

Product	Omschrijving	Bedrag
Product 1.1. c.	Projecten Drenthe goed bestuurd (*)	60.000
Product 2.3. c.	Combinatie onderhoud met tunnelaanleg N34	400.005
Product 5.1. a.	Bevolkingsdaling, voortzetting project kennisknooppunt NN	70.000
Product 5.1. b.	Bijdrage in kosten Regiovisie Groningen - Assen 2030	250.000
Product 6.5. b.	Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	40.000
Product 6.7. a.	Aansturen ENCORE netwerk	<u>15.000</u>
	Totale overhevelingsvoorstel (budget aframing in 2012, bijraming in 2013)	<u>835.005</u>

(*) Een deel van de onderschrijving in product 1.1 wordt overgeheveld en een deel valt vrij in de algemene middelen (zie tabel financieel resultaat).

Voorstellen tot aanpassing van de storting in en onttrekking aan reserves.

Een aantal begrotingswijzigingen met betrekking tot baten en lasten per product worden verrekend met reserves. Onderstaand treft u een recapitulatie aan van de voorstellen tot te verrekenen bedragen per product en reserve. Voor een nadere toelichting op deze wijziging verwijzen wij naar de programmatoelichting.

Programma	Omschrijving	Reserve	Bedrag
Product 2.1. b.	Combinatie onderhoud met tunnelaanleg N34	Reserve onderhoud en verbetering N34	1.000.000
Product 2.4. c.	Renovatie van de oeverconstructie op het traject Pijlerbrug-Boschkampbrug	Reserve Meppel de Punt	650.000
Product 2.4. d.	Bijdrage Rijk Meppel - De Punt	Reserve Meppel de Punt	163.750
Product 2.4. e.	ILG/EFRO spreiden obv. betalingen	Reserve Erica Ter Apel	-1.300.000
Product 3.2.. a.	REP	Reserve RSP	-3.000.000
	b. Regionaal mobiliteitsfonds	Reserve RSP	3.725.922
	c. Inhuur- en proceskosten	Reserve RSP	100.000
Product 8.1. b.	RSP Atalanta	Reserve RSP	1.000.000
Product 10.2. f.	Flankerend beleid	Reserve pers. en org. knelpunten	37.500
Product 10.2. f.	Friciekosten LSM	Reserve pers. en org. knelpunten	350.000
Product 10.2. f.	Kosten mobiliteit en flexibiliteit	Reserve pers. en org. knelpunten	900.000
Product 10.2. f.	arbeidsvoorwaarden	Reserve pers. en org. knelpunten	<u>250.000</u>
		(+ is storting, - is onttrekking)	<u>3.877.172</u>

Invoering nieuwe reserve: "personele en organisatorische knelpunten".

In programma 10.2 stellen wij voor om de budgetten 2012 voor frictiekosten LSM, kosten mobiliteit en flexibiliteit, flankerend beleid en arbeidsvoorwaarden te verlagen met totaal € 1.537.500,- en deze middelen te reserveren voor het vorengenoemde doel in de nieuwe reserve: "personele en organisatorische knelpunten". Besluitvorming over de instelling van deze reserve vindt plaats bij de nota reserves en voorzieningen 2012.

Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur

Ontwikkelingen

Product 1.1. Drenthe goed bestuurd

Op 10 juli jl. heeft bestuurlijk overleg met de VDG plaatsgevonden. Hierin is afgesproken om een Agenda 2013 op te stellen met majeure onderwerpen waar gemeenten en provincie mee te maken hebben en waarover in de voorfase procesafspraken worden gemaakt.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 1.1. Drenthe goed bestuurd

a. Beter bestuurlijke samenwerking en Noordelijke rekenkamer

De middelen voor betere bestuurlijke samenwerking ad € 50.000,--, vooral bedoeld voor het onderzoek naar het middenbestuur, worden dit jaar niet gebruikt. Daarnaast is sprake van een (positieve) afrekening van de jaarrekening/bijdrage 2011 aan de Noordelijke Rekenkamer. Het voordeel bedraagt € 40.494,--.

b. Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg

Met inachtneming van de nog te verwachten kosten voor onderzoek en opleidingen bedraagt de onderbenutting dit jaar incidenteel € 100.000,--. Op 9 maart 2011 is besloten de onderzoeksgroep binnen de griffie in 2013 te evalueren. Hierbij is bepaald dat dan tevens naar het benodigde/gewenste onderzoeksbudget zal worden gekeken (statenstuk 2011-465, p. 4).

c. (Inter)actiever informeren en beter profileren

Door geringere beschikbaarheid van menskracht zijn enkele projecten gericht op de verbetering van de bestuurlijke organisatie en transparante dienstverlening pas na de zomer gestart. Daardoor zijn niet alle begrote middelen nodig. Voor de middelen die begroot waren voor de piloffase van het klant contact centrum (KCC) geldt dat de inzet daarvan deels een jaar later plaats vindt. We stellen daarom voor om € 60.000,-- over te hevelen naar 2013.

Product 1.2. Zichtbaar Drenthe

a. Communicatie

In 2012 is werk gemaakt van een andere manier van adverteren. Minder ruimte, duidelijker teksten, andere media en efficiënter. Voor 2012 geldt dat we incidenteel een lager bedrag nodig hebben voor advertentiebeleid. Naast de nieuwe werkwijze is de belangrijkste reden dat in 2012 nauwelijks extra kosten zijn gemaakt, omdat het adverteren zich beperkte tot verplichte bekendmakingen. De kosten voor adverteren hebben een enigszins onvoorspelbaar karakter, omdat deze van de actualiteit afhankelijk zijn. Bijvoorbeeld het aantal bekendmakingen, maar ook vacatures en andere corporate uitingen. In 2012 verwachten we een bedrag over te houden van € 50.000,--. Vanaf 2013 verwachten we het reguliere budget weer grotendeels te benutten. Los van het feit dat kosten fluctueren, zijn we vanaf eind 2012 voornemens periodiek aanvullende informatie over de provincie via advertenties richting de Drentse samenleving te brengen.

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit

Ontwikkelingen

Geen.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Product 2.1. Bereikbaarheid (incl. openbaar vervoer)

Beleidsopgave	Doelstelling per thema	Afwijking doel	Oorzaak
De optimalisatie van de bereikbaarheid van stedelijke gebieden met een integraal maatregelpakket voor de auto, het openbaar vervoer, de fiets en het goederenvervoer	<p>Het gebruik van de fiets stimuleren door zowel binnen stedelijke gebieden als tussen stedelijke gebieden en omliggende kernen directe, veilige en comfortabele routes te realiseren.</p> <ul style="list-style-type: none">- verbetering reistijd- toename fietsintensiteit <p>De knelpunten voor het goederenvervoer worden in het kader van het verbeteren van de bereikbaarheid opgepakt.</p> <ul style="list-style-type: none">- verbetering reistijd goederenvervoer <p>Vaarverbindingen met economische kernzones optimaliseren.</p> <ul style="list-style-type: none">- positieve ontwikkeling goederenoverslag en -transport	<p>Eén van de activiteiten is het stimuleren van de ontwikkeling van DryPort Emmen-Coevorden. Om het Rijk te betrekken wordt getracht dit op de agenda van het BO MIRT te krijgen. Hiervoor wordt een bidbook opgesteld. De oplevering van het bidbook was voorzien voor 2012 maar wordt 2013.</p>	<p>Het masterplan / bidbook is nog in ontwikkeling. De regio wil dit op basis van PPS ontwikkelen en aansluiten op de meest recente beleidsontwikkelingen binnen de logistieke sector. Overleg en onderlinge afstemming met de betrokken vervoerders en ondernemers kost tijd.</p>

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 2.1. Bereikbaarheid (incl. openbaar vervoer)

a. Aanleg Meppelerdiepschutsluis

Bij het beschikbaar stellen van het budget voor de Aanleg Meppelerdiepschutsluis is geen rekening gehouden met het bedrag welke aan het Rijk moet worden vergoed t.a.v. IBOI. Voor 2012 bedraagt dit nadeel € 77.000,-. De bedragen die voor de jaren daarna extra nodig zijn, zijn nog onzeker. Dit is afhankelijk van het verloop van de index. Wij stellen voor in ieder geval het bedrag in de begroting 2012 hiervoor te verhogen.

b. Onderhoud en verbeteringswerken N34

Voor de N34 zijn aanpassingen in voorbereiding voor de aansluitingen bij Exloo en 't Klooster. In de begroting is rekening gehouden met een planvorming, waarbij in 2012 nog bepaalde grondaankopen

gedaan zouden worden. Op zich lopen de besprekingen goed, maar de eventuele overdracht kan pas in 2013 worden afgehandeld. Een bedrag van € 1.000.000,-- kan tijdelijk worden toegevoegd aan de Reserve N34 en een volgend jaar worden ingezet.

c. Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer

In de primitieve begroting 2012 zijn de geraamde BDU bijdragen volgens het Verdeelbesluit opgenomen. De beschikking van het rijk, inclusief een index, wordt in december ontvangen. Het totale toegekende bedrag, circa € 27.000.000,-- voor 2012, is opgesplitst naar de thema's Bereikbaarheid en Veiligheid en naar Exploitatie Openbaar Vervoer. Voor 2012 heeft de provincie een hogere bijdrage ontvangen dan waarmee bij de raming van het Verdeelbesluit rekening was gehouden. Deze hogere bijdrage wordt opgenomen in de 'Voorziening BDU' en het volgend jaar opgenomen in het nieuwe Verdeelbesluit of meegenomen bij het o.a. indexeren van de bijdrage aan het OV-Bureau (€ 345.418,-) en Spoor Emmen-Zwolle (€ 106.015,--).

Product 2.3. Wegen

a. Afwikkeling voorgaand dienstjaar (Wegen)

Op afwikkeling voorgaand dienstjaar is een bate geboekt van € 87.840,--. Dit is de vrijval van diverse restant verplichtingen over 2011.

b. Overige opbrengsten Wegen

Wij schatten de overige opbrengsten op € 120.000,--. Dat is € 77.000,-- hoger dan geraamd.

c. Overheveling N34 en N377

Kostenefficiency en zo weinig mogelijk oponthoud als gevolg van wegwerkzaamheden, zijn argumenten om, daar waar mogelijk, het geprogrammeerde groot onderhoud gelijktijdig uit te voeren met investeringswerkzaamheden. De reconstructie- en onderhoudswerkzaamheden op de N34 bij tunnel 't Klooster vinden tevens gezamenlijk plaats met de aanpassing van de N34 op Overijssels grondgebied. Het is een integrale, gebiedsgerichte, provinciegrens overschrijdende aanpak van de N34, waarbij de reconstructie werkzaamheden worden gefinancierd uit de Reserve N34. De onderhoudswerkzaamheden worden gedekt uit het onderhoudjaarbudget 2012. Door deze integrale aanpak, 'werk maken met werk', wordt er zo effectief en kostenefficiënt mogelijk gewerkt. De onderhoudsmiddelen blijven echter wel noodzakelijk voor de dekking van de onderhoudswerkzaamheden.

Door de bestuurlijke afstemming en het hierbij behorende inspraaktraject tussen provincie Drenthe, provincie Overijssel en gemeente Coevorden vergt het meer tijd dan gepland. Hierdoor kan in 2012 niet risicovrij worden gestart. De reconstructie, inclusief het groot onderhoud op de aanliggende trajecten (asfaltwerkzaamheden) wordt naar 2013 verschoven. Wij stellen daarom in deze bestuursrapportage voor de bijbehorende gereserveerde onderhoudsmiddelen van € 400.005,-- over te hevelen naar 2013. Het gaat hierbij om groot onderhoud op de N34 ad € 271.846,-- en N377 € 128.159,--.

Product 2.4. Vaarwegen

a. Opbrengsten brugbediening Vaarweg Meppel de Punt, zakelijke lasten en bijdrage waterschap.

Er worden meer opbrengsten voor brugbediening verwacht. De begroting is voorts geactualiseerd met betrekking tot de zakelijke lasten en bijdrage van het waterschap Reest en Wieden in kosten buitengewoon onderhoud Zuid-Oost Drentse vaarwegen. Per saldo betekent dit voor 2012 een voordeel van € 30.127,-- en een nadeel van € 7.053,-- voor 2013 en latere jaren.

b. Overdracht peilbeheer Zuid-Oost Drentse vaarwegen

In 2010 zijn gesprekken gestart met de waterschappen over de overdracht van het peilbeheer. De overdracht was gepland op 1 januari 2012. De complexiteit van de overdracht is groter dan vooraf was ingeschat. Waterschappen hebben meer tijd nodig om de gevolgen in beeld te brengen. Daarom is in overleg besloten de overdracht medio 2013 te laten plaatsvinden. Wij hebben eerder intern binnen programma 2 een oplossing gevonden om deze taak nog uit te kunnen voeren. Het alsnog ontvangen van rijksmiddelen voor peilbeheer, leidt tot een eenmalige vrijval binnen het programma.

c. Storting in de Reserve Meppel de Punt

Door prioriteit te leggen bij de renovatie van de Oranjesluis/Ericasluis en het project vaarweg Erica Ter Apel wordt pas in december de renovatie van de oeverconstructie op het traject Pijlerbrug-Boschkampbrug aanbesteed. Hiervoor is € 500.000,-- begroot. Ook zal een gedeelte van het groot onderhoudsbudget in 2012 niet nodig zijn. Wij verzoeken u daarom in te stemmen met de tijdelijke toevoeging van de begrote middelen ad € 650.000,-- aan de Reserve Meppel De Punt. In 2013 willen we deze middelen weer onttrekken aan deze Reserve voor de vorengenoemde vertraagde activiteiten.

d. Bijdrage Rijk Meppel de Punt

Voor 2012 wordt € 3.273.316,-- in rekening gebracht bij Rijkswaterstaat. In 2011 heeft Rijkswaterstaat € 26.766,-- teveel betaald. Dit wordt verrekend met de bijdrage in 2012. Hierdoor wordt de totale opbrengst € 3.246.550,--. Begroot is een rijksbijdrage van € 3.082.800,--. We stellen voor het verschil tussen het berekende en begrote bedrag ad € 163.750,-- ten gunste van de Reserve Meppel de Punt te brengen.

e. Vaarverbinding Erica – Ter Apel

De opbrengsten voor de vaarverbinding Erica-Ter Apel, zijn voor dit jaar te hoog begroot. De bijdragen bestaan voornamelijk uit ILG middelen en Efro middelen. Alleen de reeds betaalde kosten zijn subsidiabel. Dit was niet zo begroot. Daarnaast heeft het project technisch ook enige vertraging opgelopen. We stellen voor om de bijdrage voor 2012 met € 1.300.000,-- af te ramen en te parkeren in de reserve Erica-Ter Apel. Uiteraard schuift dit dan door naar 2013 en 2014. In 2013 zal de technische afronding plaatsvinden, maar de verwachting is dat de definitieve financiële afronding toch doorschuift naar 2014. Dit valt geheel binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten.

Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP

Ontwikkelingen

Product 3.2. RSP/REP

Decentralisatie Ruimtelijk-Economisch Programma Rijk (centraal REP)

In het bestuurlijk overleg tussen de minister van EL&I en de regio is in januari 2012 afgesproken dat de rijks-REP middelen zullen worden gedecentraliseerd. Via de septembercirculaire is bekrachtigd dat het budget wordt overgemaakt aan de provincie Groningen (kassier in deze namens de drie provincies). Het voorstel is dat besluiten over toekenningen worden genomen op het niveau van het samenwerkingsverband Noord-Nederland, dat daarbij zorgt voor afstemming met het nationale Topsectorenbeleid in overleg met het ministerie van EL&I.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 3.2. RSP/REP

a. Ruimtelijk-Economisch Programma (REP)

Eind april 2012 hebben wij uw Staten geïnformeerd over een aanvraag voor decentrale REP-middelen voor de revitalisering van het Stadsbedrijvenpark Assen. Dit betreft een incidentele prestatiesubsidie van maximaal € 3.000.000,--. Dit besluit zal naar alle waarschijnlijkheid eind 2012 worden genomen. Vooruitlopend hierop stellen wij voor € 3.000.000,-- te onttrekken uit de RSP reserve en toe te voegen aan de exploitatie.

b. Regionaal Mobiliteitsfonds

In het kader van het Mobiliteitsfonds RSP is aan Drenthe een hogere rijksbijdrage verleend dan begroot. Wij stellen voor de begrote baten op basis van deze beschikking te verhogen met € 3.725.922,-- en dit bedrag toe te voegen aan de RSP reserve.

c. Inhuur- en proceskosten

Binnen het programma RSP vindt minder inhuur van expertise plaats dan begroot. Dit is mede het gevolg van het niet uitvoeren van het project weg Assen-Zuid TT door de provincie. We stellen voor om het uitgavenbudget met € 100.000,-- af te ramen wegens lager inhuur en dit toe te voegen aan de RSP-reserve.

Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur

Ontwikkelingen

Product 4.4 Kunsten, erfgoed en media

Gebiedsontwikkeling Veenhuizen/Frederiksoord.

Het ontwikkelen en uitvoeren van projecten is een proces met veel partijen, dit maakt het lastig om exact binnen het huidige begrotingsjaar deze middelen te besteden. We willen daarom het financiële beheer van deze projecten regelen via het Nationaal Restauratiefonds als onderdeel van een Drents Monumentenfonds. De resterende beschikbare middelen in 2012 ad € 535.813,-- willen we daarom daarin onderbrengen.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 4.2. Jeugd en onderwijs

a. Bijdrage rijk in de invoeringskosten decentralisatie Jeugdzorg (transitiekosten).

In 2012 en 2013 vindt een toevoeging aan het provinciefonds plaats in verband met de kosten voor decentralisatie jeugdzorg. Er wordt een extra inzet gepleegd voor deze transitie. Voor 2012 gaat het om een bedrag van € 100.000,-- per provincie. Voor 2013 is het bedrag nog niet vastgesteld. De bedragen worden uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering provinciefonds (verantwoord via programma 10.1) en vormen geen onderdeel van de doeluitkering jeugdzorg.

Product 4.3. Sport

a. Verkenning Vuelta.

De ontwikkelingen in de internationale professionele wielerved en het financiële perspectief van de provincie zijn voor het college aanleiding om te stoppen met de provinciale deelname aan de Vuelta. Met dit besluit valt er meerjarig een bedrag van € 600.000,-- vrij. Voor 2012 is dit € 200.000,--.

Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling

Ontwikkelingen

Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl. Regiovisie Groningen-Assen)

Begin 2012 is intern en extern het proces opgestart om te komen tot gebiedsagenda's voor Noord, Zuidwest en Zuidoost Drenthe. Er is eerst ambtelijk verkend, of er extern voldoende draagvlak is voor de gebiedsagenda's. Vervolgens zijn intern ideeën ontwikkeld over de provinciale inzet per gebied. In Noord en Zuidoost zijn externe bijeenkomsten gefaciliteerd om de inzet van de gemeenten en de waterschappen te formuleren. De gemeenten van Zuidwest hebben zelf een bestuurlijk vastgestelde concept – agenda aan de provincie aangeboden. In juni 2012 is verder een bijeenkomst georganiseerd voor de huidige gebiedscommissies. Het proces vergt niet alleen tempo, maar ook zorgvuldigheid en oog voor draagvlak bij alle partijen. In december 2012 wordt op basis van de interne en externe input per gebied een "foto" opgeleverd, waarin aangegeven wordt welke structuur en organisatievorm we moeten gaan gebruiken om dit verder vorm en inhoud te geven. Daarbij wordt maximaal aangesloten bij al lopende ontwikkelingen, zoals de actualisatie van de regiovisie Groningen-Assen.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl. Regiovisie Groningen-Assen)

a. Bevolkingsdaling

Van het beschikbare budget verwachten wij € 70.000,-- niet te besteden in 2012. Wij stellen voor om het resterende budget over te hevelen naar 2013. Wij verwachten dit bedrag in de eerste helft van 2013 te besteden aan onder andere de voortzetting van het Kennisknooppunt Noord-Nederland en de uitwerking van de regionale krimpagenda conform het PS besluit van februari 2012.

b. Bijdrage in de kosten Regiovisie Groningen- Assen 2030.

Wij stellen voor om € 100.000,- vrij te laten vallen en € 250.000,-- over te hevelen naar 2013 om op basis van het resultaat van de actualisatie (besluit stuurgroep RGA voorzien in voorjaar 2013) een afgewogen besluit te kunnen nemen over de zinvolle besteding op één of meerdere van de onderwerpen. Het budget betreft een bijdrage aan RGA ten behoeve van de doelen Regiopark. Deze bijdrage is in 2012 voor het laatst. De stuurgroep RGA heeft op 13 juli besloten om over te gaan tot de actualisatie van de Regiovisie. Eind 2012 is een concept voorzien. Uit de eerste contouren van de actualisatie wordt duidelijk dat er een koerswijziging nodig is om kansen te benutten voor actuele thema's, zoals herstructurering en transformatie, dorps- en stadsrandenranden en cultuur(historische) versterking. In het zelfde kader ligt er een verzoek van het Overlegorgaan Drentsche Aa voor een investeringsbudget en zijn er met gemeenten en marktpartijen afspraken gemaakt over een kwaliteitsimpuls in de Koningsas.

Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem

Ontwikkelingen

Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond

Het programma Externe veiligheid loopt. Er zal echter het één en ander veranderen als de uitvoering naar de RUD gaat. Dit noopt ons mogelijk om het meerjarenprogramma Externe veiligheid 2011-2014 aan te passen, dan wel om individuele afspraken met partners (gemeenten en Hulpverleningsdienst) te herijken. Verder moet worden geanticipeerd op het aflopen van de rijksfinanciering na 2014, waarbij op dit moment nog niet bekend is of er een vervolg op de rijksfinancieringsstroom komt.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)

Beleidsopgave	Doelstelling	Afwijking doel	Oorzaak
Realisatie van een robuust watersysteem in 2015/2027	Realisatie doelen voor de KRW in 2015/2027 zoals opgenomen in de factsheets (vastgesteld PS 16 december 2009)	Een deel van de doelstelling (met name beekherstel) wordt niet gehaald in 2015. Samen met de waterschappen wordt dit najaar in kaart gebracht welke onderdelen niet zijn behaald.	Bezuiniging op ILG en EHS budgetten.
Integrale gebiedsgerichte waterprojecten	Realisatie van de wateropgave (WB21 en KRW) in Drenthe	Projecten zijn nog niet opgestart	Onduidelijkheden over decentralisatie van het natuurdossier en beperkte mogelijkheden van inzet blauwe (water) diensten. Zodra er meer financiële duidelijkheid is zullen meerjaren- projecten van start gaan.
	Aanpak verdroging in de 8 Top-gebieden conform plan van aanpak verdroging	30% van het herstel de verdroging wordt niet gehaald in 2015	Bezuiniging op het ILG-budget waardoor vertraging in grondverwerving en gebiedsprocessen ontstaat.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

Beleidsopgave	Doelstelling per thema	Afwijking doel	Oorzaak
Groene wetgeving	Een goede uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998	De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is nog niet beschikbaar voor	Vertraging in wet- en regelgeving

Beleidsopgave	Doelstelling per thema	Afwijking doel	Oorzaak
		vergunningverlening.	
	Een goede uitvoering van de Flora- en faunawet	Halvering van de maximale afschot van reeën in 2012	Aangeleverde onderbouwing voor de maximale afschot is onvoldoende bevonden.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding

a. Gewenningsbijdrage Waterschap Velt en Vecht

De begrote gewenningsbijdrage is de laatste jaren niet geïndexeerd, terwijl de bijdrage wel wordt geïndexeerd. Inmiddels bedraagt het verschil € 1.196. De begroting is op dit punt geactualiseerd.

b. Waterhuishouding

We stellen voor om € 500.000,-- vrij te laten vallen uit het budget groen blauwe diensten. Doordat het natuurakkoord pas in november afgerond is, komen bepaalde water- en natuurprojecten (Oude Willem, Bargerveen, Elperstroom) in 2012 niet meer tot uitvoering. Voor de komende jaren blijven dit wel prioritaire projecten.

Product 6.2. Ontgrondingen

a. Vergunningverlening ontgrondingen

Verwacht wordt dat het te ontvangen bedrag aan leges € 20.000,-- hoger uitvalt dan oorspronkelijk geraamd.

Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD

a. Vergunningverlening inrichtingen Wet milieubeheer (Wm)

Door minder bouwactiviteiten bij bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, zullen de legesinkomsten in 2012 lager uitkomen dan begroot, per saldo een nadeel van € 65.000,--.

b. Uitvoeringsprogramma externe veiligheid

De kosten voor het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid zijn voor het grootste deel loonkosten die ten laste komen van het beschikbare loonkostenbudget. Het budget van het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid kan dan ook met € 119.000,-- naar beneden worden bijgesteld, per saldo een voordeel van € 119.000,--. We stellen voor € 40.000,- van het budget externe veiligheid over te hevelen naar 2013, voor de uitvoering van dit meerjarig programma, dat tot en met 2014 loopt. Deze gelden worden ingezet voor externe veiligheidheidsprojecten van provincie en gemeenten.

Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en – gebruik

a. Encore

In 2012 is voor het aansturen van het ENCORE netwerk een bedrag van € 25.000,-- beschikbaar voor organisatorische zaken met betrekking tot het voorzitterschap van Encore. Drenthe is tot en met september 2012 voorzitter van het netwerk. Daarna voor de periode van 2 jaar vicevoorzitter (ambtelijk en bestuurlijk). Omdat voor 2013 en later geen kosten meer zijn geraamd stellen we voor de verwachte onderbesteding van € 15.000,-- over te hevelen naar 2013.

Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw

Ontwikkelingen

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

De consequenties van de decentralisatie natuur en daarmee voor de begroting van programma 7 worden sterk bepaald door het advies van de commissie Jansen en de eindafrekening van het ILG. In de 1^e bestuursrapportage van 2013 wordt de uitwerking hiervan voor programma 7 aangeboden aan de Staten. Het gaat daarbij om het toekomstige beheer, de lopende juridische verplichtingen, de ontwikkelopgave voor verwerving en inrichting en de overige ILG taken die bij de eindafrekening van het ILG zijn betrokken.

Stipo

Eind vorig jaar hebben we besloten de stiporegeling versneld stop te zetten. Daartegen is beroep en bezwaar ingediend door een aantal aanvragers die in 2011 een subsidie aanvraag ingediend hadden. De afhandeling hiervan heeft mogelijk nog financiële consequenties.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Door onduidelijkheden over de rijksbijdrage voor natuur en grond-voor-grondregeling zijn diverse subsidieplafonds lager of op 0 gesteld.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP

a. Uitvoering Natuurbeschermingswet (NBW) en Hochmoor Erlebnisroute en stikstofproject

Vanwege de afspraken in het Groenmanifest is voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de vergunningverlening Natuurbeschermingswet (NBW) voor de komende zes maanden extra inhuur van mensen nodig. De geraamde kosten daarvoor bedragen ca. € 100.000,--;

De kosten worden deels (€ 70.000) gedekt uit het bestaande frictiekostenbudget; de restant dekking komt uit extra legesopbrengsten (€ 30.000,--).

Voorts is er een bijdrage ontvangen voor het project Hochmoor Erlebnisroute en stikstofproject, deze bijdrage en een nog te ontvangen bijdrage zijn nog niet begroot. Per saldo een voordeel van € 95.000,--.

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie

Ontwikkelingen

Geen.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Product 8.1. Klimaat en Energie

Beleidsopgave	Doelstelling per thema	Afwijkingen	Oorzaak
Vergroten Groen Gas productie en gebruik.	- Binnen de programmaperiode 20 % van de nationale doelstelling groen gas productie (300 MNm3) in Drenthe gerealiseerd	- Doelbereik stagneert licht.	- Prijzen biomassa nemen fors toe, dit kan bedreigend zijn voor (toekomstige) projecten.
Realiseren van Biobased Energy			
Verder ontwikkelen ETP's			
Kennisontwikkeling en innovatie			

Product 8.2. Drentse Energie Organisatie

Beleidsopgave	Doelstelling per thema	Afwijkingen	Oorzaak
Versnellen energietransitie naar duurzame energie	- Eind 2012 zijn 4 financieringsovereenkomsten afgesloten.	- Vooralsnog geen afwijkingen	- Partijen hebben veel tijd nodig voor aanlevering aktes e.d. waardoor definitieve afsluiting overeenkomsten langer duurt en mogelijk over het jaar heen schuiven.

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 8.1. Klimaat en Energie

a. Decentralisatieuitkering Groen Gas

Er heeft nadere besluitvorming plaatsgevonden over de BTW heffing met betrekking tot de Sterke regio's (junicirculaire 2012). Dit heeft geresulteerd in herstel van de, oorspronkelijk beoogde, hogere decentralisatie-uitkering. Dit betekent dat ook het budget incidenteel € 153.000,- is verhoogd. Synchroon hieraan is de decentralisatie-uitkering provinciefonds in programma 10.1 met € 153.000 verhoogd.

b. Bijdrage Klimaat & Energie (K&E) aan RSP Atalanta

Provinciale Staten hebben ingestemd met een bijdrage van 11,25 miljoen euro vanuit het programma K&E aan het RSP programma Atalanta voor de periode 2010-2020. In 2010 en 2011 is als uitvoering van dit besluit € 250.000 en € 500.000 toegevoegd aan de RSP-reserve. Voor de periode 2012-2014 dient € 1.000.000,- per jaar toegevoegd te worden en tot slot in de periode 2015 t/m 2020 dient € 1.250.000 per jaar toegevoegd te worden, zodat in totaal € 11,25 mln. bijgedragen wordt. Voorgesteld wordt deze jaarlijkse reservering vanuit het programma Klimaat & Energie vanaf 2012 toe te voegen aan de RSP-reserve.

c. Bijdrage NEND

Van de provincie Friesland is in het kader van het project NEND een bedrag ontvangen van € 35.019,-
Wij stellen voor deze niet geraamde inkomsten en uitgaven toe te voegen aan de begroting voor
NEND.

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt

Ontwikkelingen

In de aanloop naar het opstellen van de eindafrekening IAD 2008-2010 voor het SNN en naar aanleiding van de resultaten van de tussentijdse steekproef controle van de rijksaudit autoriteit (AA) op de ingediende betaalstaat OP-EFRO van het SNN naar de EU is de interne financiële controle op de IAD-projecten uit genoemde periode geïntensiveerd. Deze extra controle verricht door ERAC BV heeft blootgelegd dat niet in alle gevallen o.a. de subsidiabele kosten van de geaccordeerde projecten juist zijn begroot en de subsidie correct vastgesteld. ERAC heeft becijferd dat er voor circa € 940.000 euro aan onherstelbare kosten zijn opgevoerd. Daarnaast is er voor ca. een bedrag van 1,5 miljoen euro aan kosten als herstelbaar aangemerkt. Hiervoor zijn aanvullende acties uitgezet om deze volledig te herstellen. Overeenkomstig het escalatiemodel dat is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen wordt dekking gezocht binnen het VES en de reserve VES.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Niet van toepassing.

Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering

Ontwikkelingen

Geen.

Afwijkingen beleidsopgaven.

Geen

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

a. Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar

Omdat de betalingen minder snel verlopen dan waar wij in onze prognose van zijn uitgegaan, verwachten wij € 765.000 meer rente op korte uitzettingen te realiseren dan is begroot. Dit is mede te verklaren doordat relatief grote uitgaven zich aan het einde van 2012 concentreren waardoor het banksaldo momenteel hoger is dan voorzien. Ook heeft het vervroegd aflossen van een gedeelte van de bruglening Enexis (tranche A van ruim 10 miljoen) geleid tot een verhoogd banksaldo.

b. Stelpost opvang rijksbezuinigingen.

Betreft stelpost opvang rijksbezuinigingen, waarvan € 250.000,-- in 2012 afgewikkelde kan worden. Het meerjaren perspectief is in de Begroting 2013 meegenomen en afgeraad in het dekkingsvoorstel.

c. Provinciefonds.

Inmiddels is de septembercirculaire provinciefonds 2012 verschenen. De gevolgen van deze circulaire zijn beperkt. Sinds de junicirculaire 2012 zijn de omstandigheden niet wezenlijk veranderd. Voor het lopende jaar 2012 valt het accres iets positiever uit, een uitkomst die in 2013 door een vrijwel even grote tegengestelde ontwikkeling van het accres ongedaan wordt gemaakt. Daardoor komen per saldo voor de jaren 2012 en 2013 samen de accressen ongeveer uit op de in de junicirculaire opgenomen bedragen. In 2012 wordt door Drenthe € 455.016,-- meer algemene uitkering ontvangen. In 2013 vindt er weer een verlaging met € 167.786,-- plaats (structureel). De vorming van een nieuw kabinet betekent dat de ramingen voor 2013 en verdere jaren met extra onzekerheden zijn omgeven, zeker ook aangezien de ontwikkeling van de economie eveneens ongewis is. Daarom houden we vast aan het principe voor de jaren 2014 en later bij de algemene uitkering uit te gaan van de "nullijn" en dus ook voor die jaren de verlaging met € 167.786,-- door te trekken.

d. Decentralisatie-uitkering Groen Gas

Bij de decentralisatie-uitkeringen is het bedrag voor Groen Gas weer netto inclusief BTW opgenomen. In de junicirculaire 2012 is bericht over een BTW aspect ten aanzien van onder meer de Sterke regio's. Hierover heeft nadere besluitvorming plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in herstel van de oorspronkelijk beoogde, hogere decentralisatie-uitkering. Dit betekent dat Drenthe ten opzichte van de junicirculaire een € 153.000,-- hogere uitkering (eenmalig) ontvangt. Voor de ophoging van het uitgaven budget in programma 8 verwijzen we naar de toelichting op verschillen begroting en rekening; product 8.1.

e. Decentralisatie-uitkering investeringskosten Jeugdzorg

In de junicirculaire 2012 is aangekondigd dat er in 2012 € 1,300 miljoen beschikbaar is voor de invoeringskosten van de decentralisatie jeugdzorg. Drenthe ontvangt daarvan in 2012 € 100.000,--. In 2013 is voor de invoeringskosten voor de decentralisatie jeugdzorg in totaal € 48 miljoen beschikbaar. Drenthe ontvangt daarvan in 2013 alvast € 150.000,-- (eenmalig). Over een verdeling

van de helft van de middelen vindt nog nader bestuurlijk overleg plaats. Nadere informatie volgt in de meicirculaire 2013.

f. Overige financiële middelen

Banken moeten de komende tijd hun eigen vermogen versterken. BNG zal haar vermogen voor een belangrijk deel moeten versterken uit haar winst. In de Algemene aandeelhoudersvergadering is in het voorjaar afgesproken om met ingang van 2012 het dividendbeleid te wijzigen. Het uitkeringsniveau is verlaagd van 50% naar 25% van de nettowinst. Dit leidt met ingang van 2012 tot een verlaging van onze meerjaren raming met € 117.584. De NWB heeft besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse winsten zolang niet wordt voldaan aan de Basel III normen. In 2012 is al geen dividend meer uitgekeerd. De meerjaren raming (€ 15.596,--) is op nihil gezet. Samen is dit een structureel nadeel van € 133.181,--

Product 10.2. Personeel en organisatie

a. Pensioenen en wachtgeld.

Pensioenen van (ex)bestuurders worden betaald uit de provinciale APPA voorziening. Ter controle op het huidige saldo van onze voorziening hebben wij Loyalis gevraagd om een actuariële pensioen berekening op te stellen. Volgens de berekening van Loyalis zou een voorziening voor pensioenen per eind 2012 € 8.263.000,-- moeten bedragen. Het saldo van onze APPA voorziening bedraagt eind 2012 naar verwachting ca. € 5.783.000,--. Dit levert een tekort op van € 2.480.000,--. In de afgelopen jaren zijn zowel de Appa pensioenen als de Appa wachtgeldten voor ex bestuurders ten lasten van de voorziening gebracht. Wij stellen voor met ingang van 2012 de betalingen aan Loyalis te splitsen in een wachtgeld en pensioen gedeelte. De wachtgeldverplichtingen worden vervolgens in de exploitatie opgenomen. Voor 2012 bedragen deze € 375.000,--. Alleen de APPA pensioenen worden dan nog ten laste van de voorziening gebracht. Zo bereiken we een zuivere splitsing tussen jaarlasten en toekomstige lasten. Omdat volgens onze verantwoordingsregels de voorziening “op nivo” dient te zijn, stellen wij voor om de pensioenvoorziening met 2,48 miljoen te verhogen. Omdat de berekeningen voor de voorziening uitgaan van een rentetoevoeging (contante waarde methodiek) adviseren wij om ook in de begroting structureel rekening te houden met jaarlijkse aanvulling van de voorziening om deze op peil te houden. Uitgaande van 2,4% (gemiddelde) van € 8.263.000,-- is dat ca. € 200.000,-- voor 2013 en verder. Tenslotte merken wij op dat de pensioenproblematiek momenteel in beweging is. Een aantal door Loyalis gehanteerde uitgangspunten is inmiddels mogelijk achterhaald. Zo is de ministerraad akkoord gegaan met een gelijkschakeling tussen de APPA en de Wet verhoging AOW- en pensioenleeftijd. Om grote kortingen op de pensioenen en extra premieverhogingen te voorkomen is voorts voorgesteld om een hogere rekenrente te gebruiken. Wij zullen Loyalis volgend jaar verzoeken om voor 31 december 2013 een nieuwe actuariële berekening op te stellen.

b. Kosten seniorenregeling en FPU+

De FPU+ regeling is afgeschaft. Er is nog een beperkt aantal mensen die hiervan gebruik (mogen) maken. Hierdoor worden de kosten € 34.000,-- lager.

c. Kosten Integraal gezondheid management (IGM)

Door scherp in te kopen bedragen de kosten voor IGM dit jaar 80.000,- lager dan was geraamd.

d. Inhuur personeel.

Medio 2012 bleek dat een aangegane verplichting met betrekking tot inhuur in het voorgaande dienstjaar niet geheel nodig is geweest. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 19.946 wegens vrijval van deze verplichtingen over 2011.

e. Uitvoering Natuurbeschermingswet (NBW) aandeel VTH

Voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de NBW is tijdelijk voor de komende 6 maanden extra inhuur van 6fte nodig. Dit wordt voor € 70.000,-- incidenteel gedekt vanuit het bestaande budget frictiekosten € 70.000,-- (zie ook programma 7.1).

f. Financieel beheer en advisering

Bij het opstellen van de 3e bestuursrapportage in 2011 is geconstateerd dat een aantal budgetten met betrekking tot organisatieontwikkeling en personeel in 2011 zou worden onderschreden. Gelet op de verwachte personele en organisatorische ontwikkelingen (Shared Service Centre, RUD, personele taakstellingen) en het toenmalige financiële perspectief heeft u ermee ingestemd om € 1.225.000 over te hevelen naar 2012. Ook in 2012 zijn die middelen voor een groot gedeelte nog niet besteed. De personele en organisatorische ontwikkelingen waarvoor ze bedoeld zijn, zijn, zoals ook in 2011 aangegeven, vooral aan de orde in 2013 en latere jaren. Omdat het financiële perspectief er ten opzichte van 2011 niet beter op is geworden en dezelfde personele en organisatorische ontwikkelingen nog steeds aan de orde zijn, willen wij u voorstellen om de niet besteedde middelen in 2012 te storten in een nieuw in te stellen Reserve "personele en organisatorische knelpunten". Wij stellen voor om de budgetten 2012 voor frictiekosten LSM, kosten mobiliteit en flexibiliteit, flankerend beleid en arbeidsvoorwaarden te verlagen met totaal € 1.537.500,-- en deze middelen te reserveren voor het vorengenoemde doel in een nieuwe in te stellen reserve: "personele en organisatorische knelpunten".

Product 10.3. ICT en facilitaire zaken

a. Drukwerk

Het doorbelasten met een marktconforme prijs geeft een hogere opbrengst omdat deze uitsluitend wordt afgezet tegen de exploitatiekosten en niet de personele kosten. In 2012 daardoor een incidenteel voordeel te realiseren van € 100.000,--.

b. Inkoop schrijf- en bureaubehoeften

Wegens het Nieuwe Werken c.q. verdergaande digitalisering, wordt er in verminderde mate gebruikgemaakt van de reguliere schrijf- en bureaubehoeften. Dit resulteert in een verminderde inkoop van deze bedrijfsmiddelen met als gevolg een voordeel van € 20.000,--.

c. Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

Het beschikbare budget is in 2012 niet nodig. Op zijn vroegst zal het beschikbare budget pas in 2013 of 2014 worden besteed, na concrete invoering BGT. Bedrag is komende jaren wel nodig om exploitatie van BGT na invoering te verzorgen, daarom nu incidenteel voordeel van € 100.000,--.

d. Kosten ICT-projecten

Het project Frontoffice is door de Rijksoverheden stopgezet. De exploitatie van zaakgewijs werken en mobile devicemanagement starten pas in 2013. Daarom nu incidenteel voordeel van € 100.000,--.

Bijlage 1 Treasury rapportage t/m augustus 2012

Beleid

Het risicoprofiel dat de provincie Drenthe hanteert bij haar beleggingen kan getypeerd worden als risicomijdend en defensief. Dit heeft tot gevolg dat niet het hoogste rendement wordt behaald, maar dat een optimale balans tussen risico en rendement gezocht wordt. In het lenteakkoord is door het Rijk vastgelegd dat decentrale overheden allen verplicht gaan schatkistbankieren. Met verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden beoogt het kabinet bij te dragen aan de vereiste daling van de EMU-schuld van de collectieve sector. In het concept wetsvoorstel is opgenomen dat uiterlijk per 31 december 2013 alle middelen in de schatkist van het Rijk aangehouden moeten worden. De nog niet vastgestelde wet heeft geen gevolgen voor middelen die vóór 4 juni zijn uitgezet met een looptijd die eindigt na de datum van inwerkingtreding van deze wet.

Marktontwikkelingen

De geldmarktrente wordt grotendeels bepaald door de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB richt zich volledig op het handhaven van prijsstabiliteit. In juli is de refi-rente met 25 basispunten verlaagd naar 0,75%. De 3-maands Euribor daalt sindsdien verder. Momenteel staat de Euribor op 0,25%. Analisten verwachten dat de geldmarktrente de komende maanden laag blijft. Anders dan bij de geldmarkt is de kapitaalmarkt veel meer afhankelijk van de markt van vraag en aanbod. De kapitaalmarktrente (benchmark: 10-jarige Nederlandse staatsobligaties) staat historisch laag, circa 1,9%. Herstel van de kapitaalmarktrente is sterk afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen.

Begrote rente

In de primaire begroting is rekening gehouden met een gemiddeld uit te zetten saldo van € 209 miljoen in 2012. Bij de jaarafsluiting bleek het banksaldo zo'n € 40 miljoen hoger dan verwacht. Dit is deels te verklaren door vooruitontvangen Rijksbijdragen (o.a. RSP/RMF en Greendeal). Daarnaast concentreren de relatief grote uitgaven zich zoals het nu lijkt in het laatste kwartaal van 2012. Deze inzichten leiden tot een lager gemiddeld saldo dan wij geprognosticeerd hebben. In de begroting 2012 is rekening gehouden met € 174 miljoen aan kort uitgezette middelen met een looptijd korter dan een jaar. Voor uitzettingen langer dan een jaar is rekening gehouden met € 35 miljoen. Door het hogere banksaldo realiseren we meer rente dan begroot. Mede door het invoeren van schatkistbankieren zijn geen nieuwe lange uitzettingen geplaatst, waardoor de raming van rente op lange uitzettingen ongewijzigd blijft.

Rente uitzettingen met looptijd tot 1 jaar

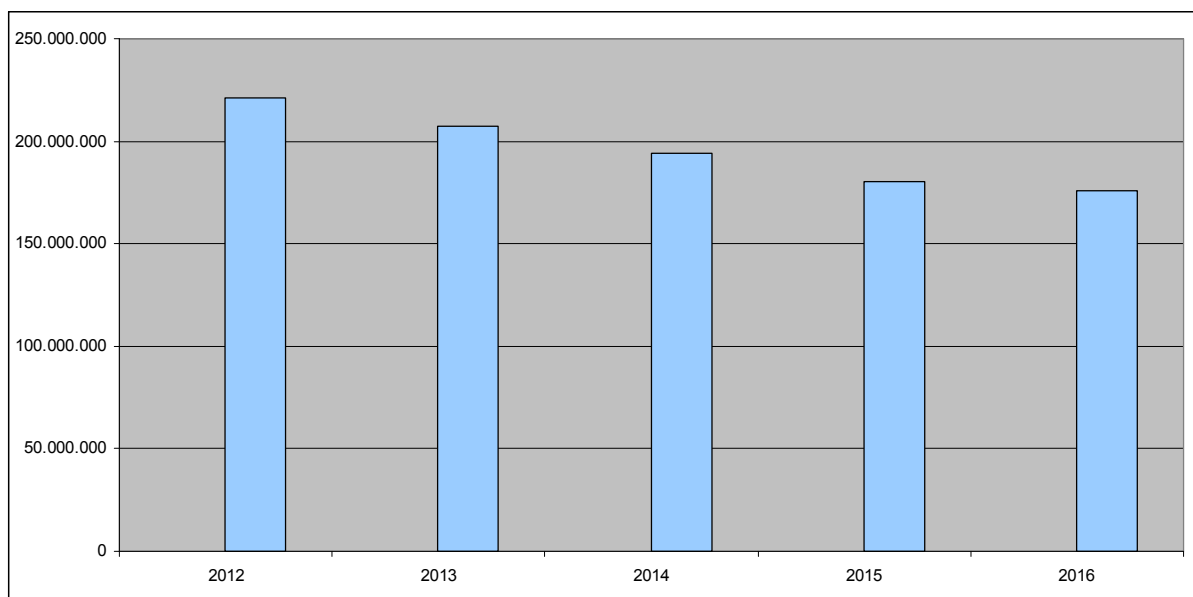
In de primaire begroting is rekening gehouden met € 3,5 miljoen aan rentebaten. Dit is gebaseerd op een gemiddeld saldo van uitgezette gelden met een looptijd tot 1 jaar van € 174 miljoen tegen 2%. Nieuwe uitzettingen worden tegen een lager percentage uitgezet, maar door het gemiddeld hogere banksaldo wordt meer rente dan verwacht gerealiseerd. De huidige inzichten leiden tot een opwaartse bijstelling van de rente op kortlopende uitzettingen met € 765.000. Wij verwachten totaal circa € 3,6 miljoen aan rentebaten op kortlopende uitzettingen in 2012.

Rente uitgezette gelden met een looptijd langer dan 1 jaar

In de primaire begroting is rekening gehouden met € 1,3 miljoen aan rentebaten. Dit is gebaseerd op een gemiddeld saldo aan uitgezette gelden met een looptijd langer dan 1 jaar van € 35 miljoen tegen 3,7%. In januari zijn twee 5-jarige deposito's bij de Rabobank afgesloten tegen 3,092% en 3,250%. De lange rente prognose blijft daarmee, na de eerste financiële actualisatie, op circa € 1,9 miljoen.

Meerjarige liquiditeitsprognose

De meerjaren liquiditeitsprognose is gebaseerd op de primaire begroting. Hierbij is rekening gehouden met een geactualiseerde uitgaven- en inkomsten stroom voor 2012.

Uitgezette gelden per 31 augustus 2012

Huidige samenstelling portefeuille

Producten	Looptijd					totaal
	tot 1 jaar	tot 3 jaar	tot 5 jaar	tot 7 jaar	tot 10 jaar	
Deposito's/spaarrekeningen	247					247
Staatsobligaties						0
Bancaire obligaties			27	7	20	54
Obligatiefondsen						0
Garantieproducten						0
Totaal	247	0	27	7	20	301

Huidige verdeling totale portefeuille

Tegenpartij	Bedrag	Aandeel	Fitch	S&P	Moody's
ABN AMRO	€ 95.540.382	31,72%	A+	A+	Aa3
ING Bank	€ 100.800.000	33,46%	A+	A+	Aa3
Rabobank	€ 79.900.000	26,52%	AA	AA	Aa2
BNP paribas	€ 15.000.000	4,98%	A+	AA-	Aa3
NWB	€ 10.000.000	3,32%		AAA	Aaa
Totaal uitgezet	€ 301.240.382				

Toelichting:

Vanwege het voorgenomen wetsvoorstel schatkistbankieren worden deposito's die na 4 juni vrijvallen tot uiterlijk 31 december 2013 uitgezet.

BIJLAGE 2; DE 5^E BEGROTINGSWIJZIGING 2012

Voor de toelichting op aanpassingen van de in deze wijziging opgenomen posten wordt verwezen naar de toelichtingen die bij de gewijzigde programmaonderdelen is gegeven.

Producten	2012	2013	2014	2015
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	-274.154			
Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	-50.000			
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	23.660			
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	-923.000			
Product 2.3. Wegen	-564.845			
Product 2.4. Vaarwegen	-218.877			
Product 3.2. RSP/REP	-825.922			
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	100.000			
Product 4.3. Sport	-200.000			
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Aspen)	-420.000			
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	-498.804			
Product 6.2. Ontgroningen	-20.000			
Product 6.3. Milieubeleid en ondergrond				
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	-94.000			
Product 6.6. Bodemsanering				
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en -gebruik	-15.000			
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	-25.000			
Product 8.1. Klimaat en Energie	-847.000			
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-1.589.835			
Product 10.2. Personeel en organisatie	1.113.554			
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	-320.000			
Product 10.4. Reserve mutaties	5.649.223			
	0	0	0	0

Programma**Programma 1. Samenwerkend Drenthe:
Bestuur**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	3.720.146	4.681.194	3.423.419	3.273.419
Baten voor wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo voor wijziging	3.700.506	4.661.554	3.403.779	3.253.779
Lasten wijziging per product				
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	-274.154			
Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	-50.000			
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	23.660			
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	3.419.652	4.681.194	3.423.419	3.273.419
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	3.400.012	4.661.554	3.403.779	3.253.779
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	3.419.652	4.681.194	3.423.419	3.273.419
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	3.400.012	4.661.554	3.403.779	3.253.779

Programma**Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	76.499.697	72.930.119	61.056.957	58.578.478
Baten voor wijziging	39.870.667	34.004.537	32.331.903	31.917.503
Saldo voor wijziging	36.629.030	38.925.582	28.725.054	26.660.975
Lasten wijziging per product				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	-471.567			
Product 2.3. Wegen	-434.505			
Product 2.4. Vaarwegen	-1.323.649			
Baten wijziging per product				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	451.433			
Product 2.3. Wegen	130.340			
Product 2.4. Vaarwegen	-1.104.772			
Lasten na wijziging	74.269.976	72.930.119	61.056.957	58.578.478
Baten na wijziging	39.347.668	34.004.537	32.331.903	31.917.503
Saldo na wijziging	34.922.308	38.925.582	28.725.054	26.660.975
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	74.269.976	72.930.119	61.056.957	58.578.478
Baten na wijziging	39.347.668	34.004.537	32.331.903	31.917.503
Saldo na wijziging	34.922.308	38.925.582	28.725.054	26.660.975

Programma**Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	20.476.971	18.837.866	18.479.765	10.022.870
Baten voor wijziging	5.890.278	6.379.783	7.548.614	13.997.584
Saldo voor wijziging	14.586.693	12.458.083	10.931.151	-3.974.714
Lasten wijziging per product				
Product 3.2. RSP/REP	2.900.000			
Baten wijziging per product				
Product 3.2. RSP/REP	3.725.922			
Lasten na wijziging	23.376.971	18.837.866	18.479.765	10.022.870
Baten na wijziging	9.616.200	6.379.783	7.548.614	13.997.584
Saldo na wijziging	13.760.771	12.458.083	10.931.151	-3.974.714
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	23.376.971	18.837.866	18.479.765	10.022.870
Baten na wijziging	9.616.200	6.379.783	7.548.614	13.997.584
Saldo na wijziging	13.760.771	12.458.083	10.931.151	-3.974.714

Programma**Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	72.976.544	67.107.008	66.723.175	67.040.559
Baten voor wijziging	41.679.588	39.879.393	39.895.308	39.907.524
Saldo voor wijziging	31.296.956	27.227.615	26.827.867	27.133.035
Lasten wijziging per product				
Product 4.1. Sociaal domein	110.000			
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	312.000			
Product 4.3. Sport	-200.000			
Product 4.4. Kunsten, erfgoed en media				
Baten wijziging per product				
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	322.000			
Lasten na wijziging	73.198.544	67.107.008	66.723.175	67.040.559
Baten na wijziging	42.001.588	39.879.393	39.895.308	39.907.524
Saldo na wijziging	31.196.956	27.227.615	26.827.867	27.133.035
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	73.198.544	67.107.008	66.723.175	67.040.559
Baten na wijziging	42.001.588	39.879.393	39.895.308	39.907.524
Saldo na wijziging	31.196.956	27.227.615	26.827.867	27.133.035

Programma**Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	8.419.665	2.976.088	3.013.902	2.822.184
Baten voor wijziging	1.488.861			
Saldo voor wijziging	6.930.804	2.976.088	3.013.902	2.822.184
Lasten wijziging per product				
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	-420.000			
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	7.999.665	2.976.088	3.013.902	2.822.184
Baten na wijziging	1.488.861			
Saldo na wijziging	6.510.804	2.976.088	3.013.902	2.822.184
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	7.999.665	2.976.088	3.013.902	2.822.184
Baten na wijziging	1.488.861			
Saldo na wijziging	6.510.804	2.976.088	3.013.902	2.822.184

Programma**Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	9.018.555	9.397.353	6.053.579	4.824.448
Baten voor wijziging	2.378.169	4.824.489	1.512.819	1.602.819
Saldo voor wijziging	6.640.386	4.572.864	4.540.760	3.221.629
Lasten wijziging per product				
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	-498.804			
Product 6.3. Milieubeleid ondergrond	50.000			
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	-124.000			
Product 6.6. Bodemsanering	-537.158			
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en -gebruik	-15.000			
Baten wijziging per product				
Product 6.2. Ontgroningen	20.000			
Product 6.3. Milieubeleid/ondergrond	50.000			
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	-30.000			
Product 6.6. Bodemsanering	-537.158			
Lasten na wijziging	7.893.593	9.397.353	6.053.579	4.824.448
Baten na wijziging	1.881.011	4.824.489	1.512.819	1.602.819
Saldo na wijziging	6.012.582	4.572.864	4.540.760	3.221.629
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	7.893.593	9.397.353	6.053.579	4.824.448
Baten na wijziging	1.881.011	4.824.489	1.512.819	1.602.819
Saldo na wijziging	6.012.582	4.572.864	4.540.760	3.221.629

Programma**Programma 7. Groen Drenthe: pMJP,
Natuur en landschap en Landbouw**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	20.340.827	74.904.471	54.545.844	54.649.578
Baten voor wijziging	4.007.277	60.565.064	47.040.832	47.040.832
Saldo voor wijziging	16.333.550	14.339.407	7.505.012	7.608.746
Lasten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	104.000			
Baten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	129.000			
Lasten na wijziging	20.444.827	74.904.471	54.545.844	54.649.578
Baten na wijziging	4.136.277	60.565.064	47.040.832	47.040.832
Saldo na wijziging	16.308.550	14.339.407	7.505.012	7.608.746
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	20.444.827	74.904.471	54.545.844	54.649.578
Baten na wijziging	4.136.277	60.565.064	47.040.832	47.040.832
Saldo na wijziging	16.308.550	14.339.407	7.505.012	7.608.746

Programma**Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	51.540.995	9.993.000	6.700.000	6.700.000
Baten voor wijziging	21.250.697	2.418.000		
Saldo voor wijziging	30.290.298	7.575.000	6.700.000	6.700.000
Lasten wijziging per product				
Product 8.1. Klimaat en Energie	-811.981			
Baten wijziging per product				
Product 8.1. Klimaat en Energie	35.019			
Lasten na wijziging	50.729.014	9.993.000	6.700.000	6.700.000
Baten na wijziging	21.285.716	2.418.000		
Saldo na wijziging	29.443.298	7.575.000	6.700.000	6.700.000
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	50.729.014	9.993.000	6.700.000	6.700.000
Baten na wijziging	21.285.716	2.418.000		
Saldo na wijziging	29.443.298	7.575.000	6.700.000	6.700.000

Programma**Programma 9. Innovatief Drenthe:
Economische zaken en arbeidsmarkt**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	19.247.709	9.921.866	7.481.370	6.893.622
Baten voor wijziging	31.530	32.200	32.200	32.200
Saldo voor wijziging	19.216.179	9.889.666	7.449.170	6.861.422
Lasten wijziging per product				
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	167.000			
Baten wijziging per product				
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	167.000			
Lasten na wijziging	19.414.709	9.921.866	7.481.370	6.893.622
Baten na wijziging	198.530	32.200	32.200	32.200
Saldo na wijziging	19.216.179	9.889.666	7.449.170	6.861.422
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	19.414.709	9.921.866	7.481.370	6.893.622
Baten na wijziging	198.530	32.200	32.200	32.200
Saldo na wijziging	19.216.179	9.889.666	7.449.170	6.861.422

Programma**Programma 10. Middelen en
bedrijfsvoering**

	2012	2013	2014	2015
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	61.951.359	52.809.798	54.833.177	51.588.868
Baten voor wijziging	227.575.761	175.435.657	153.929.872	131.875.924
Saldo voor wijziging	-165.624.402	-122.625.859	-99.096.695	-80.287.056
Lasten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Product 10.2. Personeel en organisatie	1.113.554			
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	-20.000			
Product 10.4. Reserve mutaties	8.012.177			
Baten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	1.589.835			
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	300.000			
Product 10.4. Reserve mutaties	2.362.954			
Lasten na wijziging	71.057.090	52.809.798	54.833.177	51.588.868
Baten na wijziging	231.828.550	175.435.657	153.929.872	131.875.924
Saldo na wijziging	-160.771.460	-122.625.859	-99.096.695	-80.287.056
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	71.057.090	52.809.798	54.833.177	51.588.868
Baten na wijziging	231.828.550	175.435.657	153.929.872	131.875.924
Saldo na wijziging	-160.771.460	-122.625.859	-99.096.695	-80.287.056

BIJLAGE 3; DE 1^E BEGROTINGSWIJZIGING 2013

Voor de toelichting op de aanpassingen van de in deze wijziging opgenomen posten wordt verwezen naar de toelichtingen die bij de gewijzigde programmaonderdelen zijn gegeven.

Producten	2013	2014	2015	2016
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	36.340	-23.660	-23.660	-23.660
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	23.660	23.660	23.660	23.660
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	1.000.000			
Product 2.3. Wegen	400.005			
Product 2.4. Vaarwegen	657.053	7.053	7.053	7.053
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	150.000			
Product 4.3. Sport	-200.000	-200.000		
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Aspen)	320.000			
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	1.196	1.196	1.196	1.196
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	40.000			
Product 6.6. Bodemsanering				
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en -gebruik	15.000			
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	70.000			
Product 8.1. Klimaat en Energie	-1.000.000	-1.000.000	-1.250.000	-1.250.000
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	150.967	300.967	300.967	300.967
Product 10.2. Personeel en organisatie	330.000	350.000	325.000	300.000
Product 10.4. Reserve mutaties	-1.994.221	540.784	615.784	640.784
	0	0	0	0

Programma**Programma 1. Samenwerkend Drenthe:
Bestuur**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	4.681.194	3.423.419	3.273.419	3.273.419
Baten voor wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo voor wijziging	4.661.554	3.403.779	3.253.779	3.253.779
Lasten wijziging per product				
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	36.340	-23.660	-23.660	-23.660
Product 1.3. Goede belangenbehartiging voor Drenthe	23.660	23.660	23.660	23.660
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	4.741.194	3.423.419	3.273.419	3.273.419
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	4.721.554	3.403.779	3.253.779	3.253.779
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	4.741.194	3.423.419	3.273.419	3.273.419
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	4.721.554	3.403.779	3.253.779	3.253.779

Programma**Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	77.456.660	61.928.386	61.758.365	57.438.358
Baten voor wijziging	34.604.537	32.331.903	31.917.503	31.917.503
Saldo voor wijziging	42.852.123	29.596.483	29.840.862	25.520.855
Lasten wijziging per product				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	1.000.000			
Product 2.3. Wegen	400.005			
Product 2.4. Vaarwegen	651.351	1.351	1.351	1.351
Baten wijziging per product				
Product 2.4. Vaarwegen	-5.702	-5.702	-5.702	-5.702
Lasten na wijziging	79.508.016	61.929.737	61.759.716	57.439.709
Baten na wijziging	34.598.835	32.326.201	31.911.801	31.911.801
Saldo na wijziging	44.909.181	29.603.536	29.847.915	25.527.908
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	79.508.016	61.929.737	61.759.716	57.439.709
Baten na wijziging	34.598.835	32.326.201	31.911.801	31.911.801
Saldo na wijziging	44.909.181	29.603.536	29.847.915	25.527.908

Programma**Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	67.716.366	67.582.387	28.579.844	28.783.404
Baten voor wijziging	40.515.319	40.539.354	1.459.893	1.468.591
Saldo voor wijziging	27.201.047	27.043.033	27.119.951	27.314.813
Lasten wijziging per product				
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	150.000			
Product 4.3. Sport	-200.000	-200.000		
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	67.666.366	67.382.387	28.579.844	28.783.404
Baten na wijziging	40.515.319	40.539.354	1.459.893	1.468.591
Saldo na wijziging	27.151.047	26.843.033	27.119.951	27.314.813
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	67.666.366	67.382.387	28.579.844	28.783.404
Baten na wijziging	40.515.319	40.539.354	1.459.893	1.468.591
Saldo na wijziging	27.151.047	26.843.033	27.119.951	27.314.813

Programma**Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	2.976.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging	2.976.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184
Lasten wijziging per product				
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	320.000			
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	3.296.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging	3.296.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	3.296.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging	3.296.088	2.906.432	2.822.184	1.822.184

Programma**Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	9.611.358	6.230.586	3.178.685	3.099.957
Baten voor wijziging	4.824.489	1.512.819	1.186.345	1.186.345
Saldo voor wijziging	4.786.869	4.717.767	1.992.340	1.913.612
Lasten wijziging per product				
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	1.196	1.196	1.196	1.196
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	125.000			
Product 6.6. Bodemsanering	943.002	1.490.000		
Product 6.7. Aardkundige waarden, Bodembeheer en -gebruik	15.000			
Baten wijziging per product				
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	85.000			
Product 6.6. Bodemsanering	943.002	1.490.000		
Lasten na wijziging	10.695.556	7.721.782	3.179.881	3.101.153
Baten na wijziging	5.852.491	3.002.819	1.186.345	1.186.345
Saldo na wijziging	4.843.065	4.718.963	1.993.536	1.914.808
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	10.695.556	7.721.782	3.179.881	3.101.153
Baten na wijziging	5.852.491	3.002.819	1.186.345	1.186.345
Saldo na wijziging	4.843.065	4.718.963	1.993.536	1.914.808

Programma**Programma 7. Groen Drenthe: pMJP,
Natuur en landschap en Landbouw**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	21.583.468	27.673.777	27.452.510	25.957.565
Baten voor wijziging	7.942.750	16.112.750	15.787.750	13.719.000
Saldo voor wijziging	13.640.718	11.561.027	11.664.760	12.238.565
Lasten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	100.000			
Baten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	30.000			
Lasten na wijziging	21.683.468	27.673.777	27.452.510	25.957.565
Baten na wijziging	7.972.750	16.112.750	15.787.750	13.719.000
Saldo na wijziging	13.710.718	11.561.027	11.664.760	12.238.565
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	21.683.468	27.673.777	27.452.510	25.957.565
Baten na wijziging	7.972.750	16.112.750	15.787.750	13.719.000
Saldo na wijziging	13.710.718	11.561.027	11.664.760	12.238.565

Programma**Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	28.570.871	13.932.161	13.813.161	3.700.161
Baten voor wijziging	9.373.944	10.232.000	10.113.000	
Saldo voor wijziging	19.196.927	3.700.161	3.700.161	3.700.161
Lasten wijziging per product				
Product 8.1. Klimaat en Energie	-1.000.000	-1.000.000	-1.250.000	-1.250.000
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	27.570.871	12.932.161	12.563.161	2.450.161
Baten na wijziging	9.373.944	10.232.000	10.113.000	
Saldo na wijziging	18.196.927	2.700.161	2.450.161	2.450.161
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	27.570.871	12.932.161	12.563.161	2.450.161
Baten na wijziging	9.373.944	10.232.000	10.113.000	
Saldo na wijziging	18.196.927	2.700.161	2.450.161	2.450.161

Programma**Programma 10. Middelen en
bedrijfsvoering**

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht prioriteiten				
Lasten voor wijziging				
Baten voor wijziging				
Saldo voor wijziging				
Lasten wijziging per prioriteit				
Baten wijziging per prioriteit				
Lasten na wijziging				
Baten na wijziging				
Saldo na wijziging				
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	104.902.722	56.626.611	54.368.440	54.176.360
Baten voor wijziging	254.601.148	175.823.519	163.467.932	152.081.722
Saldo voor wijziging	-149.698.426	-119.196.908	-109.099.492	-97.905.362
Lasten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Product 10.2. Personeel en organisatie	330.000	350.000	325.000	300.000
Product 10.4. Reserve mutaties	490.784	540.784	615.784	640.784
Baten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-150.967	-300.967	-300.967	-300.967
Product 10.4. Reserve mutaties	2.485.005			
Lasten na wijziging	105.723.506	57.517.395	55.309.224	55.117.144
Baten na wijziging	256.935.186	175.522.552	163.166.965	151.780.755
Saldo na wijziging	-151.211.680	-118.005.157	-107.857.741	-96.663.611
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	105.723.506	57.517.395	55.309.224	55.117.144
Baten na wijziging	256.935.186	175.522.552	163.166.965	151.780.755
Saldo na wijziging	-151.211.680	-118.005.157	-107.857.741	-96.663.611

